

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.024.05.2018

P/18/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/060 – Zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez administrację publiczną i państwowe osoby prawne.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Maciej Andrzejewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/139/2018 z 6 września 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie, ul. Marszałka Piłsudskiego 2, 64 – 400 Międzychód (dalej: Urząd albo UMiG)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Wolny, Burmistrz Międzychodu ¹ (dalej: Burmistrz) (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach 2016 – 2018 (I półrocze)³ w Urzędzie nie stosowano innych form poszukiwania pracowników niepełnosprawnych poza standardowymi działaniami wymaganymi przez ustawodawcę w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁴. W UMiG nie skorzystano z możliwości zatrudnienia osoby niepełnosprawnej za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy, nie zainicjowano współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz takich osób, nie nawiązano współpracy z uczelniami w celu upowszechnienia wiedzy o możliwości zatrudnienia w Urzędzie, odbycia praktyk lub stażu przez studentów niepełnosprawnych, a informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym. Nie sprzyjało to wzrostowi liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w UMiG – na 18 naborów ogłoszonych w latach objętych kontrolą, tylko do trzech postępowań zgłosił się kandydat będący osobą niepełnosprawną. Wskaźnik zatrudnienia takich osób w kontrolowanym okresie oscylował zaledwie od 1,61% do 1,67%, przy czym na koniec I półrocza 2018 r. w Urzędzie nie zatrudniano już ani jednej osoby niepełnosprawnej.

W UMiG respektowano uprawnienia pracownika niepełnosprawnego odnoszące się do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, chociaż w 2016 roku udzielono go przed nabyciem do niego prawa. Nie przestrzegano natomiast praw tego pracownika w zakresie obowiązującego tygodniowego i dziennego wymiaru czasu pracy oraz wypłaty przysługujących mu w związku z tym świadczeń⁵.

¹ Od 5 grudnia 2014 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. W przypadku, gdy sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia się ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej także: okres objęty kontrolą albo kontrolowany okres.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1260, ze zm., dalej: ustawa o pracownikach samorządowych.

⁵ Na podstawie ustaleń Państwowej Inspekcji Pracy działającej w porozumieniu z NIK.

Budynek Urzędu nie był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. UMiG zaplanował przebudowę tego obiektu jednak do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK nie weszła ona w fazę realizacji. Odstąpiono także od wcześniej planowanej budowy podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Na jednej z kondygnacji budynku dostosowano natomiast toaletę do potrzeb takich osób.

Urząd rzetelnie naliczał i terminowo dokonywał wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2016 – 2018 (do 15 czerwca) w Urzędzie była zatrudniona, na stanowisku inspektora ds. gospodarki mieszkaniowej, jedna osoba niepełnosprawna. Podstawą zatrudnienia była umowa o pracę z 1 lipca 1982 r., zawarta na czas nieokreślony. Zakres obowiązków tego pracownika obejmował m.in.: planowanie gospodarki mieszkaniowej i spraw lokalowych; analizę i ocenę potrzeb w tym zakresie; rozpatrywanie wniosków o przydzielenie lokali mieszkalnych i socjalnych oraz prowadzenie postępowań w tym zakresie; zabezpieczenie lokali na rzecz osób pozbawionych mieszkań na skutek klęsk żywiołowych; opracowywanie preliminarzy wydatków na inwestycje i remonty urządzeń komunalnych; sporządzanie sprawozdań. Orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności pracownik przedstawił 9 września 2016 r. Osoba ta z dniem 15 czerwca 2018 r. przeszła na emeryturę.

(akta kontroli, str. 8, 11, 876, 1015, 1110-1112)

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w UMiG, o którym mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁶ na koniec 2016 r. wynosił 1,64%, a na koniec 2017 r. – 1,67%. Na koniec miesięcy od stycznia do czerwca 2018 r., wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 1,67%; 1,64%; 1,61%; 1,61%; 1,64% i 0.

(akta kontroli, str. 876)

1.2. W latach 2016 - 2018 (do 30 czerwca) w Urzędzie nie zatrudniono nowych pracowników niepełnosprawnych, nie podejmowano też działań w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym: nie współpracowano z organizacjami działającymi na rzecz tych osób lub ze szkołami wyższymi, np. w celu upowszechnienia wiedzy dotyczącej możliwości ubiegania się przez osobę niepełnosprawną o pracę lub staż w UMiG, nie skorzystano z możliwości zatrudnienia osoby niepełnosprawnej za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy. Nie podjęto też żadnych działań informacyjnych skierowanych bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, np. za pośrednictwem dostępnych dla tych osób komunikatów na stronach internetowych, o możliwości podjęcia przez nich pracy w Urzędzie. Brak działań w ww. zakresie Burmistrz uzasadnił niedostosowaniem zabytkowego budynku siedziby UMiG do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz koniecznością poniesienia wysokich nakładów na jego dostosowanie. Podał, że opracowano już projekt przebudowy siedziby Urzędu, a realizacja planowana jest w 2019 lub także w 2020 roku, w zależności od możliwości finansowych (przewidywany koszt to 1,5 mln zł). Burmistrz dodał też, że dotychczas ani osoby niepełnosprawne ani organizacje działające na ich rzecz nie zwracały się do Urzędu w sprawie nawiązania ewentualnej współpracy, a urząd pracy

⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 511 ze zm., dalej: ustawa o rehabilitacji.

oraz uczelnie nie kierowały do UMiG stażystów, nie realizowały też programów zatrudnienia lub stażów skierowanych wprost do osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli, str. 8, 390 – 391, 966 - 968)

1.3. W latach 2016 - 2018 (I półrocze) pracownicy Urzędu odpowiedzialni za rekrutację i sprawy kadrowe nie uczestniczyli w szkoleniach dotyczących problematyki zatrudniania osób niepełnosprawnych. Zdaniem Burmistrza, nie ma potrzeby, aby pracownicy uczestniczyli w takich szkoleniach.

(akta kontroli, str. 426 – 442, 785 – 786)

1.4. W okresie objętym kontrolą, pracowników nie informowano o potrzebie przedłożenia pracodawcy ewentualnie posiadanych przez nich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, w sytuacji gdyby chcieli skorzystać ze szczególnych związanych z tym faktem uprawnień⁷. Na podstawie § 7 ust. 1 pkt 17 rozdziału 3 obowiązującego Regulaminu pracy⁸, pracownicy Urzędu byli zobowiązani m.in. do przedkładania pracodawcy oświadczeń oraz dokumentów niezbędnych do określania ich uprawnień. Według wyjaśnień Burmistrza, pracownicy osobiście kontaktowali się z pracownikiem zatrudnionym na stanowisku ds. kadr i archiwum oraz z Sekretarzem Gminy. W tej sprawie zgłosił się jeden z pracowników, który ostatecznie nie uzyskał orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

(akta kontroli, str. 89 - 90, 785 – 786, 925 - 926)

Pracownik, który posiadał orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane 3 grudnia 2015 r., przedłożył je pracodawcy dopiero 9 września 2016 r. Za okres od grudnia 2015 r. do września 2016 r., Urząd – wobec nieposiadania informacji o zatrudnianiu tej osoby niepełnosprawnej – wniósł wpłaty na PFRON, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji, w kwocie o 13,6 tys. zł wyższej niż miałyby to miejsce w przypadku niezwłocznego przedłożenia tego orzeczenia.

(akta kontroli, str. 927, 1016)

1.5. Łącznie w 2016 r. Urząd wpłacił na PFRON 63,5 tys. zł⁹, a w 2017 r. – 51,2 tys. zł. W 2018 r., w miesiącach od stycznia do czerwca¹⁰, wpłaty na PFRON wynosiły odpowiednio: 4,3 tys. zł, 4,4 tys. zł, 4,5 tys. zł, 4,9 tys. zł, 4,9 tys. zł, 4,8 tys. zł.

1.6. Wpłaty na PFRON w ostatnim kwartale 2016 i 2017 roku oraz w I połowie 2018 r.¹¹ Urząd naliczył zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji i dokonał ich w terminie określonym w art. 49 ust. 2 tej ustawy.

(akta kontroli, str. 928)

1.7. W latach 2016 - 2018 (I półrocze) Urząd nie korzystał z możliwości obniżenia wpłat na PFRON na zasadach określonych w art. 22 ustawy o rehabilitacji. Burmistrz wyjaśnił, że nie wystąpiły okoliczności dające podstawę do zastosowania tej obniżki.

(akta kontroli, str. 719 – 766, 928 – 929, 1097 - 1099)

1.8. W UMiG nabory nowych pracowników były organizowane według jednakowych zasad dla wszystkich potencjalnych kandydatów, bez względu na stan ich zdrowia. Jak wyjaśnił Burmistrz, zatrudnienie osoby z niepełnosprawnością ruchową w Urzędzie, ze względu na niedostosowanie jego siedziby, byłoby dużym wyzwaniem.

(akta kontroli, str. 197 – 386, 785 - 786)

⁷ Por. art. 221 § 2 pkt 1 Kodeksu pracy.

⁸ Wprowadzony Zarządzeniem Nr KJ.120.9.2016 Burmistrza Międzychodu z dnia 12 lutego 2016 r. w sprawie Regulaminu pracy Urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie. Zmieniany zarządzeniami Burmistrza: nr KJ.120.21.2016 r z 30 czerwca 2016 r., KJ.120.27.2016 z 21 listopada 2016 r., nr 120.30.2016 z 16 grudnia 2016 r., KJ.120.44.2017 z 6 grudnia 2017 r., KJ.120.14.2018 z 22 czerwca 2018 r.

⁹ W tym wpłata za grudzień 2015 r. w kwocie 5 190,00 zł.

¹⁰ Wpłata za czerwiec 2018r dokonana w lipcu 2018 r. wyniosła: 5 756,00 zł

¹¹ Objęte szczegółowym badaniem.

Zasady i tryb naboru do pracy w UMiG określał Regulamin naboru na wolne stanowiska urzędnicze¹². W regulaminie tym określono m.in. zasady: przyjmowania i rejestrowania dokumentów aplikacyjnych, przeprowadzania konkursu, a także brakowania ww. dokumentów. W odniesieniu do ogłoszenia o naborze oraz o jego wynikach a także do sporządzania protokołu z naboru odwołano się do przepisów ustawy o pracownikach samorządowych, przy czym w zakresie sporządzenia ogłoszenia o naborze na wolne stanowisko urzędnicze, regulamin przewidywał, że musiało ono spełniać wymogi określone w art. 13 tej ustawy. Jednocześnie w ogłoszeniu mogły być wskazane dodatkowe elementy niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia naboru. Ani w regulaminie, ani w innym wewnętrznym dokumencie nie określono odrębnych zasad i trybu organizowania i przeprowadzania naboru do pracy osób niepełnosprawnych, co wynikało – jak wyjaśnił z Burmistrz – z braku prawnego obowiązku w tym zakresie.

(akta kontroli, str. 137 – 142, 916 - 918)

Postępowania w sprawie naboru na wolne stanowiska urzędnicze każdorazowo wszczynane były zarządzeniem Burmistrza w sprawie ogłoszenia naboru. W podstawie prawnej każdego zarządzenia wydanego w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. znajdowało się odwołanie do art. 11 i 13 ustawy o pracownikach samorządowych. W każdym zarządzeniu zapisano, że do naboru stosuje się postanowienia obowiązującego regulaminu naboru, a ogłoszenie o naborze podaje się do publicznej wiadomości w sposób określony w art. 13 ust. 1 ww. ustawy. W żadnym z ogłoszeń nie zawarto informacji istotnych dla osób niepełnosprawnych, tj. np. deklaracji o możliwości dostosowania stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej czy o braku windy w siedzibie Urzędu. Burmistrz wyjaśnił, że zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych w ogłoszeniach o naborach zamieszcza się informację o warunkach pracy na danym stanowisku. Jednocześnie oświadczył, że do kolejnych ogłoszeń o naborze punkt „warunki pracy na stanowisku” zostanie uzupełniony o kwestie związane z ciągami komunikacyjnymi, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli, str. 196 – 200, 205 – 209, 213 – 217, 224 – 228, 233 – 237, 243 – 247, 254 – 259, 262 – 268, 271 – 276, 280 – 284, 297 – 301, 303 – 307, 312 – 317, 322 – 326, 333 – 337, 357 – 361, 368 – 372, 376 – 380, 916 – 918, 948 - 955)

W okresie objętym kontrolą UMiG wszczął 18 postępowań naboru na 10 wolnych stanowisk urzędniczych, w wyniku których zatrudnionych zostało 10 osób¹³. Ogłoszenia o naborach zawierały elementy wskazane w art. 13 ustawy o pracownikach samorządowych i były umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej (w formacie PDF) oraz na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu. Ogłoszeń zamieszczonych na stronie internetowej nie udostępniono w wersji z możliwością odsłuchania tekstu ogłoszenia np. przez osoby niedowidzące. Burmistrz wyjaśnił, że było to spowodowane głównie niewspółmiernie wysokimi w porównaniu do efektów, kosztami. Burmistrz dodał, że ogłoszenia o niektórych naborach były również udostępnione w powiatowych urzędach pracy. Informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym¹⁴.

(akta kontroli, str. 8, 196 – 200, 205 – 209, 213 – 217, 224 – 228, 233 – 237, 243 – 247, 254 – 259, 262 – 268, 271 – 276, 280 – 284, 297 – 301, 303 – 307, 312 – 317, 322 – 326, 333 – 337, 357 – 361, 368 – 372, 376 – 380, 925 – 926, 948 – 955, 1099)

¹² Wprowadzony zarządzeniem Burmistrza Nr KJ-44/15 z 21 października 2015 r. (dalej także: Regulamin naboru) i zmieniony jego zarządzeniami nr KJ.120.4.2017 z 2 stycznia 2017 r. oraz KJ.120.22.2017 z 13 marca 2017 r.

¹³ W ośmiu przypadkach postępowanie nie zostało rozstrzygnięte z powodu braku ofert albo braku kandydatów spełniających kryteria przyjęte przez Komisję rekrutacyjną.

¹⁴ Na przykład <http://www.niepelnospawni.pl/>

Do trzech postępowań zgłosił się kandydat będący osobą niepełnosprawną. Były to postępowania o naborze na stanowisko młodszego referenta ds. dowodów osobistych oraz na stanowisko specjalisty ds. kadr i archiwum (przeprowadzane dwukrotnie w związku z unieważnieniem pierwszego postępowania). W żadnym z postępowań osoba ta nie znalazła się w grupie najlepszych pięciu kandydatów wyłonionych przez komisję ds. naboru, ze względu na niespełnienie wymogów formalnych (dwukrotnie) oraz nieuzyskanie odpowiedniej liczby punktów z testu wiedzy.

(akta kontroli, str. 333 – 356, 368 – 386, 948 - 955)

Z naborów, w którym brała udział osoba niepełnosprawna, sporządzono protokoły, które spełniały wymagania określone w art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych. Informacje o ich wynikach podano do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Urzędu oraz wywieszenie w jego siedzibie.

(akta kontroli, str. 345, 354, 373 - 375, 385 – 386, 948 - 955)

1.9. W latach 2016 – 2018 (I półrocze) UMiG nie korzystał ze środków programu PFRON „Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji publicznej”, ponieważ – jak wyjaśnił Burmistrz – nie wiedział o takiej możliwości. Urząd nie poniósł też wydatków na wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej i nie korzystał z instrumentów określonych w art. 26 i 26e ustawy o rehabilitacji, ponieważ – jak podał Burmistrz – nie wystąpiły przesłanki i sytuacje, o których mowa w tych przepisach.

(akta kontroli, str. 4 – 8, 391 – 393, 902 – 918, 1097 - 1099)

1.10. W planie działalności UMiG na 2017 r., wśród najważniejszych celów do realizacji, wskazano m.in. dostosowanie siedziby Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym wykonanie podjazdu do budynku od strony ul. Strzeleckiej. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK¹⁵, mimo posiadania stosownego projektu budowlanego, nie podjęto działań na rzecz poprawy dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych. Sekretarz Gminy wyjaśnił, że projekt podjazdu, którym dysponuje Urząd nie odpowiada koncepcji kierownictwa, co było jedną z przyczyn odstąpienia od jego realizacji.

(akta kontroli, str. 826, 859 – 868, 966 - 968)

1.11. W Urzędzie nie analizowano poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych i nie podejmowano decyzji zmierzających do jego zwiększenia. Jak wyjaśnił Burmistrz, takie działania ze względu na niedostosowanie siedziby UMiG do potrzeb niepełnosprawnych byłyby niecelowe. Odnośnie do zatrudniania osób niepełnosprawnych przez podległe jednostki Burmistrz podał natomiast, że ich kierownictwo prowadzi samodzielną politykę zatrudnienia.

(akta kontroli, str. 4 – 8, 916 - 918)

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionej wyżej działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Po zakończeniu w 2018 r. trzech procedur naboru do pracy w Urzędzie, administrator danych nadal przechowywał dokumenty aplikacyjne jednego kandydata do pracy będącego osobą niepełnosprawną, zawierające jego dane osobowe, w tym dane o stanie zdrowia ujęte w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Było to niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁶, w myśl którego administrator danych przetwarzający dane powinien

¹⁵ 12 października 2018 r.

¹⁶ Dz.U. z 2016, poz. 922 ze zm.

dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były m.in. przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Ponadto, zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 3 Regulaminu naboru, dokumenty aplikacyjne, z pewnymi wyjątkami, po upływie trzech miesięcy od ogłoszenia wyników naboru albo o jego unieważnieniu, powinny podlegać protokolarnemu brakowaniu. Tymczasem, w ww. trzech naborach ogłoszenie ich wyników nastąpiło pismami z 15 maja oraz 8 i 11 czerwca 2018 r., a dokumenty aplikacyjne w dniu 5 października tego roku nadal pozostawały w aktach Urzędu.

Według wyjaśnień Burmistrza, do takiej sytuacji doszło najprawdopodobniej przez przeoczenie pracownika ds. kadr i archiwum, który nie jest już zatrudniony w Urzędzie. Burmistrz dodał, że osobie odpowiedzialnej obecnie za przechowanie akt zwróci uwagę na powyższy aspekt.

(akta kontroli, str. 354, 376, 386, 916 – 918, 947 - 955)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że działania Urzędu ograniczające się do organizacji naborów nowych pracowników (jednej z metod poszukiwania do pracy osób niepełnosprawnych) były niewystarczające i nieskuteczne do uzyskania wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych co najmniej na poziomie 6%, o których mowa w art. 21 ust. 2 ustawy o rehabilitacji. W objętych kontrolą latach UMiG nie prowadził z własnej inicjatywy żadnych działań wykraczających poza standardowe czynności wymagane przepisami ustawy o pracownikach samorządowych. Mogło się to przyczynić do znikomego zainteresowania osób niepełnosprawnych naborami ogłoszonymi przez Urząd a także do tego, że na koniec I półrocza 2018 r. w UMiG nie zatrudniano już ani jednej takiej osoby. Przeciwdziałaniu takim tendencjom służyła ratyfikacja 6 września 2012 r. *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*¹⁷, w której w art. 27 Polska uznała prawo osób niepełnosprawnych do pracy, na zasadach równości z innymi osobami oraz zobowiązała się do ochrony i popierania realizacji ich prawa do pracy między innymi poprzez popieranie zatrudniania osób niepełnosprawnych w sektorze publicznym oraz zdobywania przez nich doświadczenia zawodowego. Podobnie Sejm RP, w § 2 w zw. z § 1 pkt 6 Karty praw osób niepełnosprawnych¹⁸, wezwał Rząd RP do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie praw osób niepełnosprawnych, m.in. pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami.

Ocena
częstkowa

Działania Urzędu, ograniczające się jedynie do przewidzianych ustawą o pracownikach samorządowych, nie doprowadziły do zwiększenia stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Urzędzie. UMiG nie korzystał w tym zakresie z możliwości podjęcia współpracy z organizacjami działającymi na rzecz takich osób, współpraca m.in. z powiatowym urzędem pracy i uczelniami w przedmiocie ubiegania się o pracę, staż lub praktykę w Urzędzie nie dotyczyła stricte osób niepełnosprawnych, a informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym. Nie sprzyjało to wzrostowi liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w UMiG, przy czym na koniec I półrocza 2018 r. w Urzędzie nie zatrudniano już ani jednej takiej osoby. Rzetelnie naliczano i terminowo dokonywano wpłat na PFRON .

¹⁷ Dz.U. z 2012 r., poz. 1169.

¹⁸ M.P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475.

2. Przestrzeganie praw pracowników niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

2.1. Z równoległe przeprowadzonej – w porozumieniu z NIK – kontroli Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu (dalej: PIP), w zakresie przestrzegania przez pracodawców przepisów dotyczących uprawnień osób niepełnosprawnych oraz spełniania warunków dotyczących przystosowania stanowisk pracy do potrzeb tych osób wynika m.in., że:

- w okresie od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., tj. pełnym zamkniętym okresie rozliczeniowym, pracownik świadczył pracę w godzinach nadliczbowych. Norma czasu pracy obowiązująca w okresie październik – grudzień 2016 r. dla pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wynosiła 434 godziny, obowiązujący wymiar czasu pracy wynosił 322 godziny, pracownik w okresie objętym kontrolą przepracował 348,7 godzin. Ponadto wykonywał on prace niezgodnie z obowiązującym go dobowym i tygodniowym wymiarem czasu pracy. Między innymi 17 grudnia 2016 r. pracował dziewięć godzin, 18 grudnia 2016 r. – osiem godzin, 19 grudnia 2016 r. – osiem godzin, 20 grudnia 2016 r. – 7,33 godziny, 21 grudnia 2016 r. – siedem godzin. Tygodniowa norma czasu pracy osoby z orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności wynosiła 35 godzin, a dobową siedem godzin. Inspektorowi PIP nie przedłożono żadnego dokumentu potwierdzającego zrekompensowanie pracownikowi pracy w godzinach nadliczbowych, lub poprzez udzielenie czasu wolnego, albo przez wypłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z odpowiednim dodatkiem.

(akta kontroli, str. 1012-1086)

- do dnia zakończenia kontroli PIP, Urząd nie przedłożył również żadnego dokumentu ani procedur potwierdzających zapewnienie osobie niepełnosprawnej możliwości skorzystania z prawa do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i był wliczany do czasu pracy. Specjalista ds. kadr wyjaśnił, że na terenie zakładu pracy nie ewidencjonuje się przerw w pracy. W związku z powyższym inspektor PIP nie miał możliwości stwierdzenia czy przepisy w tym zakresie były przestrzegane.

(akta kontroli, str. 1012-1086)

- urlop wypoczynkowy udzielany był pracownikom na podstawie pisemnego wniosku. Na wnioskach urlopowych wskazywano rodzaj należnego urlopu (wypoczynkowy), nie wskazywano jednak za jaki okres, jednocześnie nie określano czy jest to urlop dodatkowy. Na kartach ewidencji czasu – urlopowych, pracownika niepełnosprawnego, wskazano urlopy wypoczynkowe przysługujące w kolejnych latach. W roku 2016 wskazano liczbę przysługujących dni 26 + 10 + 10, wykorzystano 43 dni, pozostało 3 dni. W latach 2017 oraz 2018 wskazano odpowiednio: 26 + 10 + 3 oraz 26 + 10 przysługujących dni urlopu, wykorzystano odpowiednio 39 dni oraz 33 dni. Z pracownikiem niepełnosprawnym stosunek pracy ustał definitywnie 15 czerwca 2018 r. Zgodnie z treścią świadectwa pracy pracownik ten wykorzystał urlop wypoczynkowy za 2018 r. w wymiarze 26 dni (208 godzin), nie korzystał z urlopu na żądanie, o którym mowa w art. 167² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁹, nie wypłacono mu też ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

(akta kontroli, str. 1012-1086)

¹⁹ Dz.U. z 2018 poz. 917, ze zm., dalej: Kodeks pracy.

- w okresie objętym kontrolą pracownik nie korzystał z płatnego zwolnienia w celu odbycia specjalistycznych badań lekarskich. Nie uczestniczył także w turnusie rehabilitacyjnym.

(akta kontroli, str. 1012-1086)

2.2. W trakcie przeprowadzania kontroli PIP, w Urzędzie nie zatrudniano już osób niepełnosprawnych, które przedłożyły pracodawcy stosowne orzeczenie. W związku z powyższym inspektor PIP nie miał możliwości stwierdzenia czy przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące stanowisk, na których wykonywana jest praca przez osoby niepełnosprawne, były przestrzegane.

(akta kontroli, str. 1012-1086)

2.3. Problematyka dotycząca pracowników niepełnosprawnych nie była w okresie objętym kontrolą przedmiotem audytu wewnętrznego. Burmistrz wyjaśnił, że wynikało to z analizy obszarów ryzyka do planów audytu na poszczególne lata.

(akta kontroli, str. 166-194, 916-918)

Audyt wewnętrzny obniżył poziom ryzyka w obszarze działalności Urzędu „Administracja i organizacja Urzędu oraz sprawy obywatelskie”, w tym sprawy kadrowe, nabór pracowników i prowadzenie akt osobowych - z poziomu „wysoki” w planie audytu na rok 2016 do poziomu „średni” w planach audytu na rok 2017 oraz 2018. Burmistrz wyjaśnił, że obniżenie poziomu ryzyka dla obszaru administracja i organizacja Urzędu oraz sprawy obywatelskie dokonane zostało na podstawie spotkań roboczych audytora wewnętrznego z kierownictwem UMiG i oceny poziomów ryzyk.

(akta kontroli, str. 166-180, 916-918)

2.4. W latach 2016-2018 (I półrocze) Urząd nie był kontrolowany przez PIP. W UMiG nie odnotowano też skarg na brak dostępu osób niepełnosprawnych do siedziby Urzędu lub dotyczących ich zatrudniania.

(akta kontroli, str. 919-921, 925, 1014)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dopuszczono do przekroczenia tygodniowych i dziennych norm czasu pracy przez pracownika z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, który nie przedłożył zgody lekarza na pracę w godzinach nadliczbowych. Naruszono w ten sposób przepisy art. 15 ust. 2 i 3 w zw. z art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji, w myśl których: czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo, osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w godzinach nadliczbowych, chyba że na jej wniosek lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę. Pomimo przekroczenia tygodniowych i dziennych norm pracy pracownikowi z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności nie wypłacono wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, ani nie udzielono mu w tym samym wymiarze czasu wolnego od pracy, co było niezgodne z art. 151¹ § 1 i 151² Kodeksu pracy, w myśl których, za pracę w godzinach nadliczbowych, oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje dodatek, ewentualnie czas wolny od pracy.

Burmistrz wyjaśnił, że nie są znane przyczyny pozostawiania pracownika w zakładzie pracy ponad dopuszczalny normatywny czas pracy. Dodał, że Urząd nie zgadza się z faktem istnienia godzin nadliczbowych oraz wskazał, że w okresie, którego dotyczy

ustalenie nie występowały zdarzenia, o których mowa w art. 151 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy, ani też szczególne potrzeby pracodawcy (art. 151 § 1 pkt 2 tej ustawy). Ponadto w Urzędzie obowiązuje regulamin pracy, w którego § 40, wskazane zostało, że pracą w godzinach nadliczbowych jest tylko taka, którą zleca pracodawca. W stosunku do pracownika z orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności brak było takich zleceń, zgodnie z obowiązującym regulaminem.

W wystąpieniu z 10 października 2018 r. inspektor PIP przywołał art. 128 § 1 Kodeksu pracy, zgodnie z którym czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy.

(akta kontroli, str. 966-968, 1012-1086)

2. Przyznano dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w skali roku pracownikowi, który nie przepracował w Urzędzie jednego roku po dniu przedłożenia pracodawcy orzeczenia o zaliczeniu go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Działaniem takim naruszono art. 19 ust. 1 w zw. z art. 20c ustawy o rehabilitacji. Zgodnie z tymi przepisami osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do tego urlopu osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności, przy czym osobie tej przysługuje to uprawnienie od dnia, od którego została wliczona do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych na podstawie art. 2a, tj. od dnia przedstawienia pracodawcy orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność.

Burmistrz wyjaśnił, że przyznanie dodatkowego urlopu wynikało prawdopodobnie z przeoczenia byłego pracownika ds. kadr i archiwum Urzędu. Jednocześnie oświadczył, że obecnemu pracownikowi zostanie zwrócona uwaga na kwestie naliczania urlopu.

(akta kontroli, str. 966-968, 1012-1086, 1109)

Ocena
częstkowa

W Urzędzie respektowano uprawnienia pracownika niepełnosprawnego odnoszące się do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, chociaż w 2016 roku udzielono go przed nabyciem przez niego tego prawa. Nie przestrzegano natomiast jego praw w zakresie obowiązującego tygodniowego i dziennego wymiaru czasu pracy i wypłaty przysługujących mu w związku z tym świadczeń²⁰.

3. Działania w zakresie dostosowania budynku – miejsca wykonywania pracy – do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

3.1. Budynek Urzędu składa się z trzech części: zabytkowego, dawnego budynku starostwa powiatowego²¹ (część A, ma dwie kondygnacje nadziemne, poddasze oraz piwnicę), dobudowanego do jego północno – wschodniej ściany szczytowej budynku (część B, trzykondygnacyjna, podpiwniczona) oraz jednokondygnacyjnej części (C), z salą sesyjną, połączonej z holem wejściowym. Oględziny budynku i jego otoczenia, przeprowadzone pod kątem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych, wykazały, że budynek nie jest dostosowany do potrzeb tych osób. Nie osiągnięto w nim szeregu standardów przewidzianych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra

²⁰ Na podstawie ustaleń Państwowej Inspekcji Pracy działającej w porozumieniu z NIK.

²¹ Wpisany dnia 2 kwietnia 2001 r. do rejestru zabytków.

Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie²², a w szczególności:

- jednoskrzydłowe drzwi do ośmiu pomieszczeń biurowych Urzędu posiadały szerokość w świetle ościeżnicy mniejszą niż 0,9 m (§ 75 ust. 2 rozporządzenia),
- w 24 miejscach, w wejściach do pomieszczeń biurowych lub w ciągach komunikacyjnych znajdowały się nieoznakowane progi (§ 75 ust. 3 rozporządzenia),
- w wejściu głównym do budynku w części A znajdował się próg o wysokości 3 cm, zamiast co najwyżej 2 cm (§ 62 ust. 3 rozporządzenia),
- przy wejściu do budynku C znajdował się podjazd dla osób niepełnosprawnych, którego szerokość zamiast 120 cm, w miejscu styku z chodnikiem wynosiła 118 cm, a następnie miejscami zwężała się do 107 cm, a nawet 92,5 cm (§ 71 ust. 1 rozporządzenia), a poręcze umieszczone przy pochylni, przed jej początkiem i końcem, nie były przedłużone o 30 cm (§ 298 ust. 5 rozporządzenia),
- wejście od ul. Strzeleckiej do budynku B wymagało pokonania czterostopniowych schodów, o wysokości przekraczającej 50 cm i o szerokość biegu schodów u ich podstawy przekraczającej 4 m, które nie były wyposażone w balustrady w tym dodatkowa balustradę pośrednią (§ 296 ust. 1 i 3 rozporządzenia),
- szerokość głównego skrzydła dwuskrzydłowych drzwi wejściowych do budynku A w świetle ościeżnicy wynosiła 70 cm²³, zamiast co najmniej 90 cm, podobnie szerokość głównego skrzydła dwuskrzydłowych drzwi osadzonych w wejściu z dziedzińca wewnętrznego (parking dla pracowników) do budynku A na poziomie parteru w świetle ościeżnicy wynosiła 64 cm, a szerokość głównego skrzydła dwuskrzydłowych drzwi wejściowych do budynku B w świetle ościeżnicy - 86,5 cm (§ 62 ust. 1 rozporządzenia).

(akta kontroli, str. 969 - 1011)

Stwierdzono natomiast, że toalety znajdowały się na wszystkich kondygnacjach budynku, przy czym jedyna toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych usytuowana była na parterze, przy wejściu C do budynku. Wejście do tej toalety, jej przestrzeń manewrowa i wyposażenie spełniały wymogi § 86 rozporządzenia.

(akta kontroli, str. 969 - 1011)

Przed budynkiem, przy wyjściu A znajdował się parking o utwardzonej nawierzchni, na którym wyodrębniono dwa stanowiska przeznaczone dla osób niepełnosprawnych o szerokości 3,6 m i długości 5,40 metra tj. spełniający warunki, o których mowa w § 21 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 rozporządzenia. Do wejść do części A, B i C budynku prowadziły utwardzone dojścia o szerokości co najmniej 1,5 m (§ 16 rozporządzenia). W budynku nie było natomiast dźwigu osobowego ani platformy dla wózków. Na wyposażeniu Urzędu były szyny teleskopowe. Burmistrz wyjaśnił, że w razie potrzeby w UMiG jest wykorzystywany schodolaz, który posiada Gmina, znajdujący się w świetlicy terapeutycznej w Międzychodzie.

(akta kontroli, str. 390 – 391, 707 – 709, 969 – 1011)

3.2. W latach 2016 – 2017 przygotowana została dokumentacja związana z inwentaryzacją budynku Urzędu oraz projekty dotyczące modernizacji toalet, a także koncepcja przebudowy klatki schodowej. W 2016 r. stworzone zostało Biuro Obsługi Interesanta poprzez adaptację trzech pomieszczeń biurowych. W 2017 r. wykonano

²² Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, ze zm., dalej: rozporządzenie, weszło w życie 16 grudnia 2012 r. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, jego przepisy stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie oraz przy zmianie sposobu użytkowania budynków oraz budowli nadziemnych i podziemnych spełniających funkcje użytkowe budynków, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych, z zastrzeżeniem § 207 ust. 2. Analogiczną regulację zawierało poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r., o tej samej nazwie (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 140, ze zm.).

²³ Po otwarciu obydwu skrzydeł szerokość w świetle ościeżnicy wynosi 134 cm.

remont toalet, a w założeniach do projektu budżetu na 2019 r. ujęto środki w kwocie 1 600 tys. zł na przebudowę części budynku (tj. przebudowę dachu, adaptację poddasza na biura i wykonanie windy). Sekretarz Gminy w przedłożonych Skarbnikowi w dniu 8 października 2018 r., założeniach do budżetu zastrzegł, że planuje się pozyskanie środków zewnętrznych z rządowego programu „Dostępność Plus”. Burmistrz wyjaśnił, że prace planowano rozpocząć w 2018 r. i prowadzić w etapach, jednak potrzebne środki oraz przedłużające się prace koncepcyjne, a także uzyskiwanie niezbędnych dokumentów skutkowałą koniecznością przełożenia zadania na 2019 r. i podjęcia w nim próby realizacji zadania w całości - jeśli realia budżetu na to pozwolą.

(akta kontroli, str. 390 – 391, 689 – 703, 777 – 779, 787 – 788, 869 – 871, 916 – 918, 932 – 933, 966 – 968, 1087 – 1069, 1100 – 1108)

Na etapie prac projektowych (przebudowa klatki schodowej i montaż dźwigu; przebudowa toalet; projektowanie podjazdu od ul. Strzeleckiej) Urząd nie współpracował z organizacjami lub stowarzyszeniami działającymi na rzecz niepełnosprawnych celem dostosowania budynku lub miejsca pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Burmistrz wyjaśnił, że nie było konieczności podejmowania takiej współpracy ponieważ dokumentację projektową przygotowali specjaliści z odpowiedniej dziedziny.

(akta kontroli, str. 1097 - 1099)

UMiG nie podejmował działań w celu uzyskania środków, w tym z PFRON na dostosowanie budynku Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Burmistrz oświadczył, że w związku z planowaną inwestycją przebudowy klatki schodowej i montażu dźwigu przystosowanego dla osób niepełnosprawnych w budynku Urzędu Gmina Międzychód będzie się starała w 2019 r. pozyskać środki z programu „Dostępność Plus”.

(akta kontroli, str. 969 - 974)

W uchwale budżetowej na 2016 r.²⁴ pierwotnie nie zostały zaplanowane środki na wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych²⁵. Środki w łącznej kwocie 430 tys. zł ujęto w budżecie w dniu 30 sierpnia 2016 r. z przeznaczeniem na: modernizację łazienek w budynku Urzędu (100 tys. zł), przebudowę dachu (280 tys. zł), utworzenie podjazdu dla osób niepełnosprawnych od strony ul. Strzeleckiej (wejście B). W dniu 20 grudnia 2016 r. przesunięto środki w kwocie 80 tys. zł na inne cele (m.in. 50 tys. zł z przeznaczeniem na wykonanie ekspertyzy p.poż całego budynku Urzędu). Jednocześnie zdefiniowano w planie²⁶ dwa przedsięwzięcia związane z przebudową części budynku UMiG: 1) I etap – modernizacja łazienek, II etap – podjazd dla niepełnosprawnych – łącznie 150 tys. zł; 2) - przebudowa dachu, adaptacja poddasza na biura i wykonanie windy - 200 tys. zł.

(akta kontroli, str. 461 - 545)

Na 2017 r. zaplanowano²⁷ wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych na łączną kwotę 260 tys. zł, z tego na przebudowę części budynku Urzędu (I etap – modernizacja łazienek, II etap podjazd dla osób niepełnosprawnych) w kwocie 60 tys. zł oraz przebudowę dachu, adaptację poddasza na biura i wykonanie windy, w kwocie 200 tys. zł.

(akta kontroli, str. 602 - 654)

²⁴ Uchwała Rady Miejskiej Międzychodu Nr XX/184/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie uchwały budżetowej na rok 2016.

²⁵ W rozdziale 750, w paragrafie 6050.

²⁶ Paragraf 6050.

²⁷ W rozdziale 750, w paragrafie 6050.

Na 2018 r. zaplanowano²⁸ wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych na łączną kwotę 650 tys. zł, z tego przebudowa części budynku Urzędu (przebudowa dachu, adaptacja poddasza na biura i wykonanie windy) - 100 tys. zł oraz modernizacja sieci informatycznej i sieci elektrycznej w tym budynku - 550 tys. zł. W czerwcu środki zaplanowane na przebudowę części budynku zostały przesunięte na modernizację sieci informatycznej.

(akta kontroli, str. 655 - 688)

Inspektor PIP w piśmie do Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu z 10 października 2018 r. wskazał, że Urząd do dnia 5 października tego roku nie spełnił rozwiązań zastępczych, które stanowiły warunek wyrażenia przez Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiej Straży Pożarnej zgody²⁹ na spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób niż podany w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2012 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, tj.:

- nie wyposażono całego obiektu w system sygnalizacji pożaru SSP z monitoringiem do Komendy Powiatowego PSP w Międzychodzie oraz w instalację oświetlenia awaryjnego o natężeniu co najmniej 2 lx,
- nie zamontowano wylazów prowadzących na przestrzeń więźby dachowej wykonanych w klasie odporności ogniowej EI30,
- nie zwiększono o 100% ilości gaśnic w stosunku do wymagań normatywnych,
- nie przeprowadzono wśród użytkowników budynków akcji promującej zagadnienia ochrony ppoż., w tym corocznego praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

Burmistrz wyjaśnił, że rozwiązania o których mowa w postanowieniu Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiej Straży Pożarnej, odnoszą się do planowanego działania inwestycyjnego modernizacji części budynku A planowanej na rok 2019 i wtedy zostaną zastosowane.

(akta kontroli, str. 968, 1012 – 1086)

W okresie objętym kontrolą wydatki poniesione w związku z realizacją prac w zakresie adaptacji pomieszczeń dla potrzeb osób niepełnosprawnych wyniosły: 133,2 tys. zł, z tego: wykonanie toalety dla osób niepełnosprawnych – 34 tys., stworzenie Biura Obsługi Interesanta – 23,7 tys. zł, sporządzenie dokumentacji projektowo – kosztorysowej modernizacji toalet – 19,4 tys. zł, sporządzenie dokumentacji projektowo – kosztorysowej przebudowy klatki schodowej i montażu dźwigu przystosowanego dla potrzeb osób niepełnosprawnych – 56,1 tys. zł.

(akta kontroli, str. 689 – 703, 787 - 788)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności

NIK zwraca uwagę, że budynek Urzędu nie spełnia warunków dostępności dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, a m.in. szerokość niektórych drzwi do budynku i do pomieszczeń biurowych, a także występowanie licznych nieoznakowanych progów w wejściach do pomieszczeń biurowych oraz w ciągach komunikacyjnych nie sprzyjają swobodnemu poruszaniu się, zarówno osób z niepełnosprawnością ruchową, jak i osób niedowidzących. Brak dźwigów osobowych lub platform przyschodowych wysoce utrudnia dostęp do pomieszczeń na kondygnacjach wyższych niż parter. Na występujące w budynku bariery architektoniczne uwagę

²⁸ w rozdziale 750, w paragrafie 6050.

²⁹ W postanowieniu nr 287/2017 z 4 października 2017 r.

zwrócił również Państwowy Inspektor Pracy, który nakazał zainstalowanie poręczy przyściennych przy stopniach schodów wejściowych do budynku B Urzędu.

Burmistrz wyjaśnił, że wymiana kierownictwa Urzędu nastąpiła na przełomie 2014 i 2015 r., a obecnemu kierownictwu nie są znane zamysły autorów koncepcji podjazdu przy wejściu do budynku UMiG. Podał, że szerokości wejść do budynku, jak i poszczególnych jego pomieszczeń, nigdy nie budziły niczyich zastrzeżeń i wątpliwości. Zadeklarował, że Urząd zleci dokonanie ekspertyzy, dokona analizy stanu faktycznego i prawnego, a ewentualne działania modernizujące zrealizowane zostaną w 2019 r. po zabezpieczeniu na ten cel środków w budżecie.

(akta kontroli, str. 966-1011, 1080-1082)

Ocena
częstkowa

Budynek zajmowany przez Urząd nie był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Występujące bariery mogły znacząco utrudniać osobom z różnymi niepełnosprawnościami dostęp do niego i korzystanie z pomieszczeń biurowych. UMiG zaplanował przebudowę tego obiektu i corocznie w latach 2016 – 2018 planował środki na jej sfinansowanie, jednak do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK przebudowa ta nie weszła w fazę realizacji. Odstąpiono także od wcześniej planowanej budowy podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Na jednej z kondygnacji budynku dostosowano natomiast toaletę do potrzeb takich osób.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia:

- 1) realizacji zaleceń wydanych przez Państwową Inspekcję Pracy, po kontroli przestrzegania przez Urząd przepisów w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych,
- 2) ograniczenia czasu przechowania danych osobowych osób niepełnosprawnych biorących udział w naborach do pracy w Urzędzie, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

³⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, dalej ustawy o NIK.

Poznań, dnia   listopada 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Maciej Andrzejewski
Starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis